Heide vertelt **nummer: 137** **14 augustus 2022**

Reactie op de foto van vorige week!

Info die we vorige week vroegen in verband met de hiernaast afgebeelde foto kregen we van Jan Franken: *Het gaat om herberg "De Goede Herder". De foto is genomen op de speelplaats voor de huidige grote zaal van het Centrum, ter gelegenheid van een Vlaamse kermis ten voordele van de school.*
Jan Franken voegt ook nog een tweede foto bij, op deze foto: *pastoor de Preter met o.a. een aantal leden van het toenmalige kerkkoor (Jan en Frans Stals, Jef De Blick ...). Moet rond 1934 geweest zijn want de oorspronkelijke luifel was al toegemetst.*

Jos Bierkens vult nog aan: *Het is een foto genomen in mei 1935 op de "Beierse kermisdagen" op de speelplaats van en in de meisjesschool. Boven de ingang van het gelegenheidscafé ziet men het bord: "De goede herder". De ravage na de dynamitering van de kerktoren in mei 1940 moet enorm geweest zijn. De vensters van de school, op amper 50 meter van de kerktoren, werden er waarschijnlijk gewoon uitgeblazen en dienden vernieuwd.*
En ook onze trouwe correspondent Louis Verpraet reageerde op de vraag:
Het zien van deze foto doet bij mij een belletje rinkelen dat van heel ver en heel vaag komt. Ik werd terug verplaatst in de leefwereld van de gemeenschap en de parochie Sint Jozef te Heide. Ik volgde de lessen van het 3de studiejaar in de Sint Jozefschool in Heide. De school en het klooster waren aan elkaar gebouwd. Pastoor De Preter heeft zeer vroeg het idee van een Vlaamse kermis ingevoerd

om “zaad in het bakske” te krijgen. Als bouwpastoor had hij een beginfonds van 0 frank 0 centiemen. Iedereen, die de jonge pastoor kende, werd door hem ingespannen. De naam Mathieu zegt mij nog iets. Als ik mij niet vergis was hij lid van het kersverse kerkfabriek. De heer Mathieu als kok in de herberg "de gouden herder" had alles te maken met een Vlaamse kermis ,ten voordele van de beurs van wijlen pastoor De Preter. De foto is beslist niet op de speelplaats van de nieuwe school genomen, maar de tuin van het klooster was ommuurd en een deel van de speelplaats was ook door zo'n muur afgesloten. In die muur was er een deurtje. Ik veronderstel dat de foto genomen is aan de achterzijde van het klooster. Er is bijna geen andere mogelijkheid, want rond 1935 stonden er nog niet veel andere gebouwen en de stenen en de voegen zijn dezelfde als die van het schoolgebouw. De nog jonge priester is beslist pastoor de Preter, hij staat er op in zijn klassieke houding: met een "gekregen” sigaartje in de hand. Deze foto is beslist zeer waardevol! Na zoveel jaar nog een teken uit die tijd te mogen zien. Fantastisch!!!

Guido Mathieu heeft zo antwoorden op de door hem gestelde vraag, waarvoor dank!

Vliegen vanuit de Withoefse heide!

Rond 1900 waagde een aantal avonturiers, waaronder de Fransman Blériot, het om het kanaal over te vliegen. In onze streek waren er ook avonturiers die probeerde met een vehikel de lucht in te gaan. Weinigen zullen weten dat ook in Kalmthout “piloten” probeerden om de lucht in te gaan met wat men toen een “tweedekker” noemde. In 1909 verhuurde de gemeente Kalmthout één hectare van de “Withoefsche heide” aan de heren Gervais en Wilfort (beide komende uit Antwerpen). Zij bouwden er een loods en monteerden een tweedekker. Het werd een machine bestaande uit een wirwar van latwerk en spandraden welke zij doopten als “Le Wilfort VII”. Op de Withoefse heide probeerde zij het “machien” in de lucht te krijgen. Ze probeerden dat telkens in de zomer bij gunstig weer. Dit trok telkens een massa kijklustigen die soms uit de verre omtrek kwamen. Het gebeurde wel eens dat het “vehikel” enkele meter van de grond kwam maar meer dan een tiental meters is het nooit van de grond geweest. Het verhaal eindigde dan ook. Vervolgens was het wachten tot 1948 vooraleer er weer eens “vliegactiviteit” was in Kalmthout. Dat jaar besloot de Kalmthoutse middenstandsbond in de Withoefse Heide een vliegdemonstratie te houden met een luchtdoop. Het ging echter gepaard met een tragisch ongeval. De genaamde piloot Bouillon uit Doornik zou enkele acrobatische vluchten uitvoeren boven de heide. De acrobatische toeren werden perfect uitgevoerd tot jolijt van de vele toeschouwers maar bij een scheervlucht raakte de vleugel van het tuig het terrein. De machine boorde zich met de neus in de grond en vloog onmiddellijk in brand. De piloot probeerde nog uit de cockpit te geraken maar lukte er zelf niet in. Veldwachter Stan Geeraerts en agent Nelles Peeters, die ter plaatse waren, konden ondanks de hitte de piloot bevrijden. Ook dokter Zaman was ter plaatse en stelde vast dat de piloot bijzonder zwaar verbrand was. Hij werd onmiddellijk naar de kliniek overgebracht waar hij de dag nadien overleed aan de opgelopen verwondingen. Achteraf bleek dit nog een bijzonder verhaal te zijn, we lezen in het nummer van Calmpthoutania: “*een mekanieker was in overall doende nabij het vliegtuig toen in de verte de zogenaamde piloot kwam aangetreden. Dat was maar opgemaakt spel om de sensatie ten top te drijven want wat gebeurde er? De pseudo-mekanieker sprong in het vliegtuig, startte het en steeg op. Onmiddellijk werd de mare verspreid dat hij niet vliegen kon en zeker zou neerstorten Op slag zat de spanning er in bij de toeschouwers”.* Macaber hierbij is dat het dan toch de echte piloot was die neerstortte!

Ondertussen had de gemeente Kalmthout al kennis gemaakt met de kunde van een twee inwoners van Heide. De heren Beirens en Huybrechts hadden zich in Brno (toen nog Tsjechoslowakije) bijzonder onderscheiden tijdens een internationale wedstrijd in 1934. Ze hadden daar de eerste prijs behaald. In Heide vond men dat dit niet onopgemerkt mocht voorbij gaan. Er werd een feest comité in het leven geroepen bestaande uit: J. Megens, E. Coenraets, M. Dessy, E. Van Damme, E. Van Laerhoven, P. Van Langeraert en L. Van Lieshout. Het gemeentebestuur stelde 1000 frank ter beschikking. Zo werd het op 15 juli 1934 een feest om nooit te vergeten. In de voormiddag verschenen er vliegtuigen boven Heide, bestuurd door Beirens en Huybrechts, die biljetten uitstrooiden; de vinders werden beloond met een luchtdoop vanaf de luchthaven van Deurne. Dit gebeurde terwijl de harmonie een wandelconcert verzorgde. Na hun vlucht kwamen beide piloten met de trein naar Heide. Het gemeentebestuur en het feest comité stonden klaar en bezorgden de piloten een mooie huldiging. Burgemeester Zaman overhandigden deze luchthelden een erepenning van de gemeente. Nadien volgde een banket in het hotel “Au Bienvenu” waar de voorzitter van het feest comité, de heer Megens de gevierden toesprak. De dag werd besloten met het afsteken van een vuurwerk vanuit de Withoeflei.

(bron: Calmphoutania nummer van 4 van 1967)

Kalmthoutse heide en de Veluwe zijn verschillend!

In “Heide vertelt” nummer 133 haalt Louis van den Buijs herinneringen op aan zijn vakanties op de “Veluwe”. Ook wij hebben de “Veluwe” verschillende malen bezocht. Dit gebied is 60.000 ha groot terwijl ons grenspark maar een oppervlakte heeft van 6.000 ha, dat is wel 10 maal kleiner. Het is dus logisch dat de “Veluwe” meer recreatiemogelijkheden biedt. Trouwens heel Nederland heeft veel meer mogelijkheden op gebied van rust en natuur dan ons landje. Wij hebben er talrijke vakanties doorgebracht en de ongerepte natuur bezocht. Vanaf 1950 trokken mijn vrouw en ik samen met wijlen Apotheker Huyskens uit Stabroek met de fiets de Kalmthoutse heide in en kwamen ook in het gebied, dat op Nederland lag. We vertrokken ‘s morgens vroeg om 5u30 en dat vooral in de maanden maart-april en mei, de broedtijd dus. Wij beleefden er telkens heerlijke ochtenden en dit helemaal als de korhanen in de vroege ochtendzon balderden, om de aandacht van een hen te verkrijgen. Deze hoenderachtigen leefden toen, hier bij ons in groepen van een 35 exemplaren. Jammer genoeg komen zij bij ons in België en Nederland niet meer voor. De Kalmthoutse heide werd door de Internationale Commissie van Ramsar aanvaard als Natuurreservaat. Deze reservaten worden beschouwd als plaatsen waar trekvogels een rustperiode kunnen houden, om te rusten, te eten en terug op krachten te komen, vooraleer zij aan de volgende vlucht beginnen. In de maanden september en oktober deden wij hetzelfde, 3 tot 4 maal per week. Geen slijkpaadjes of los zand kon ons tegenhouden. De problemen, van de sportievelingen , die Louis aanhaalt ken ik ook en wat de groepen fietsers betreft, die vooral ’s zondags onze wegen onveilig maken, zouden wel eens een cursus mogen volgen over de wettelijke voorschriften voor fietsers in het algemeen.

(bijdrage van Louis Verpraet, Beukenhof)

50 jaar “revalidatiecentrum Noorderkempen te boek!

Het Revalidatiecentrum Noorderkempen bestaat 50 jaar. Op 6 oktober 2022 verschijnt een boek “Denken, durven, doen“. In dit boek beschrijft Louis Bogaerts, medestichter en 40 jaar directeur, 50 jaar werking van het revalidatiecentrum. Het is een boeiend verhaal geworden waarin de auteur

een gedetailleerde beschrijving geeft van het ontstaan, de groei en de impact van het centrum onder meer geschetst in het kader van de voortdurende veranderende wetgeving en gestaafd met originele documenten en illustraties. Het is een aanrader voor iedereen die begaan is met hulpverleningsaanbod in de Noorderkempen.
Je kan voorafgaand intekenen tot uiterlijk 30 september 2022 voor het boek "Denken, durven, doen" door € 20,- te storten op de rekening van VZW Revalidatiecentrum, BE73 7331 2600 6060 met vermelding: "Boek 2022 + uw naam en adres". Vanaf 6 oktober is het boek ter beschikking

Er waren nog kampioenen op de Max Temmermanlaan!

Naast wielerkampioenen, kent de Max Temmermanlaan nog andere kampioenen, namelijk de snelheidskampioenen. Uit een recente gemeentelijke verkeerstelling kwamen de volgende snelheden voor:

tweewielers	119 km/uur
auto's	126 km/uur
bestelwagens	103 km/uur
vrachtauto's	85 km/uur
vrachtwagens met trailer.	82 km/uur

en dat alles op een 50 km/uur weg met zijstraten, snelheidsremmers, oversteekplaatsen en twee 30 km/uur Zones. Dit vraagt om een geschikte aanpak. Veel snelheidscontroles van de politie hebben de snelheidsduivels nog niet tot inkeer gebracht.
(bijdrage van Bob Autricq, Max Temmermanlaan)

Heide zegt het met Heiligen wee(r)tjes (Paul Witters)

Week 33 van 15 augustus tot 21 augustus 2022

15 augustus: Moederdag – Tenhemelopneming van Maria: In heel Spanje, Portugal en Italië, maar ook in Antwerpen en omgeving viert men moederdag!

Moederdag in Antwerpen…: Voor de oorsprong van Moederdag Antwerpen moeten we meer dan een eeuw terug in de tijd. Het verhaal begint in 1913. De Antwerpse liberaal Frans Van Kuyck was van mening dat de modernisering van de 20ste eeuw een slecht effect had op het familieleven en de rol van de moeder in het gezin. Daarom stelde hij voor om op 15 augustus Moederdag te vieren. Want op diezelfde dag zette men reeds de mama van Jezus in de bloemetjes,"*the one and only"* Maria. Papa's en kindjes moesten van Frans Van Kuyck hun mama's blij maken met cadeautjes, bloemen, versjes en zelfs juwelen. Zo gezegd, zo gedaan.

Naar Mother's Day in Amerika en terug! Aan de andere kant van de wereld besloot de Amerikaanse president Wilson in 1914 om de tweede zondag van mei officieel *Mother's Day* te maken. Dat gebruik waaide later, in de jaren 1920, over naar Europa. Daarom viert de rest van België Moederdag in de maand mei!

Eerste Antwerpse Moederdag: 15 augustus 1913 – Een schot in de roos! Amper een maand later was het zover, Moederdag op 15 oogst 1913 was een feit. Die datum was een schot in de roos. Immers, 15 augustus viel samen met Antwerpen Kermis, en met "Mariekesdag", een dag waarop traditioneel veel mensen hun ouders bezochten.

De handelaars springen op de kar

Van Kuyck kon rekenen op de Bond Antwerpen Vooruit, een vereniging van Antwerpse Middenstanders. De Bond liet er geen gras over groeien en stuurde een rondschrijven naar de juweliers: "De dag van den 15 Oogst moet niet alleen een feestdag zijn, maar ook een gelegenheid voor al de kleinhandelaars om eens goede zaken te maken". De middenstand adopteerde het feest meteen en lanceerde vanaf 1913 een moeder-merchandising.

Wie kent er nog het “Arabiereke” ?

De Confiserie Roodthooft leeft een discreet bestaan. Het Antwerpse bedrijf draait voornamelijk op de verkoop van koffiekaramellen. Ze worden over nagenoeg de hele wereld geëxporteerd. Patrick en Jean-Jacques Stoops zijn de achterneven van Louis Roodthooft en Johanna Stoops. Ze maken hun koffiekaramellen nog altijd volgens het authentieke recept van hun grootoom Louis uit 1934. Hun Mokatine, in de volksmond het Arabierke geheten, doet het na al die jaren nog vrij goed. De Antwerpse Confiserie Roodthooft opereert overigens ook nog altijd vanuit het opvallend mooie Jugendstil gebouw aan de Lange Leemstraat. Het gebouw is destijds uitgetekend door leerlingen van Victor Horta (vanaf 2017 gevestigd in Turnhout – gebouwen van vroegere Heinz fabriek). Slechts weinig snoep overleeft de tand des tijds. De Mokatine verkoopt evenwel nog vlot. Louis Roodthooft ontwierp destijds in zijn winkel een koffiebonbon op basis van echte arabica-koffiebonen met gesuikerde magere melk en plantenvet. Hij verpakte zijn snoep in zogenaamde sachetti’s, papieren buideltjes die hij voor het eerst opgemerkt had in Italië. De Mokatine werd meteen erg populair, vooral ook omdat op het papieren wikkeltje de opgemerkte kop stond van een bedoeïen. Ook de verpakking met één strikje was revolutionair destijds. Na 81 jaar worden de Mokatines nog steeds gemaakt volgens het geheime familierecept van toen. Met evenveel succes als toen want de “Caramella Mokatine” behoort volgens Jean-Jacques Stoops tot een van de vijf best verkochte harde snoepjes ter wereld. Jean-Jacques is, samen met zijn broer Patrick, langs moeders kant een achterneef van Louis Roodthooft. Ze runnen het familiebedrijfje met hun beiden en stellen zo’n tien mensen tewerk. De verkoop loopt goed. “In de verkoopcijfers zit al die jaren weinig beweging. Snoepgoed lijdt op zichzelf niet sterk onder de crisis en is dus niet conjunctuurgevoelig. Caramella Mokatine of 'het Arabierke': het snoepje met koffiesmaak kent wereldwijd succes. Maar de uitvinding én productie gebeurde gewoon in Antwerpen, bij Confiserie Roodthooft.

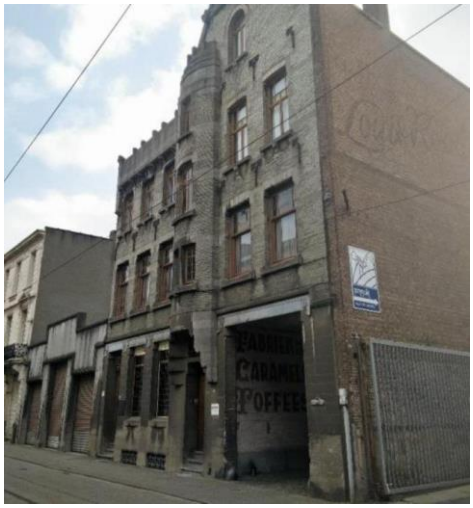

(bijdrage van Paul Witters)

Uit de oude doos!

We vonden nog een mooie foto van het gemeentehuis, moet rond de jaren ’50 zijn geweest, naast het gemeentehuis was toen nog de jongensschool. Ook het standbeeld (oorlogsmonument) stond op een andere plaats. Vanaf 1952 verhuisde de jongensschool naar de Driehoekstraat en werden de gebouwen gebruikt voor de administratieve diensten van de gemeente. De foto hieronder is een ontwerp van het nieuwe gemeentehuis wat weldra op het Kerkeneind zal verschijnen. Zoals je ziet zal het aloude gemeentehuis geïntegreerd worden in het nieuwe gebouw en verdwijnt de huidige parking naast het gemeentehuis.

Heide vertelt” is een tijdelijke uitgave, gestart als BIN-initiatief tijdens de corona-periode. Verschijnt wekelijks digitaal op zondagmorgen.
Redactie: Louis van den Buijs, Heidestatiestraat 58/bus1, 2920 Kalmthout. (0477/22.24.81).
Eerder verschenen krantjes zijn te raadplegen via de website www.binkalmthout.be